

DZIWACZNA CZY UZASADNIONA ROZRZUTNOŚĆ? Z kraju

Kraj, w którym syn po ojcu portek nie donasza

Niema chyba na świecie kraju tak rozrzutnego jak Stany Zjednoczone.

Pod tym względem Europejczycy żyją zupełnie inaczej, niż Amerykanie.

Jaskrawą ilustracją rozrzutności mieszkańców Nowego Świata są... śmietniki.

W śmietnikach tych poniewierają się garnitury męskie i suknie damskie zupełnie możliwe jeszcze do noszenia.

Amerykanie jeszcze przed kilku laty nie wiedzieli, co to znaczy „zelowana obuwie“.

Po zdarceniu podeszwy buty wyrzucają jako niezdane do użytku i kupują nowe. Podobnie dzieje się z innymi sztuczkami garderoby męskiej i damskiej. Kapelusz pobrudzony jest bezapelacyjnie wyrzucany. Mieszkaniec Europy daje kapelusz do „przefasonowania“, a zniszczoną skórę w kapeluszu zamienia na nową.

Ubranie, które w Europie po opuszczeniu chemicznej pralni, wyglądałoby zupełnie przyzwoicie i starczyłoby jeszcze na jeden sezon — w Ameryce nadaje się jedynie do wyrzucenia. Amerykanie nie gromadzą przytem odpadków.

Zawód „śmieciarza“ lub „gałgania“ — który wybiera zużyte przedmioty i sprzedaje je biednym — jest w Ameryce nieznanym.

Wszystkie wyrzucone przedmioty zostają zniszczone. Tylko w ten sposób ułatwia się istnienie wielu tysięcy fabrykantów, którzy mogą stale liczyć na zbyt swych wyrobów.

NIEMA ŻADNEJ NAPRAWY

Wszystkie przedmioty codziennego użytku tak samo podlegają wyrzuceniu po krótkim czasie ich użytku.

DLA P. T. KUPCÓW

plakaty, litery wycinane z drzewa lub tektury, figury plastyczne lub malowane, REKLAMY ŚWIETLNE i RUCHOME DO DEKORACJI WYSTAW

Zakład artystycznej reklamy „Grafolux“
Sosnowiec Warszawska 1
TEL. 10.84

Groźba strajku górników w Anglii

LONDYN. 10. 12. — Pertraktacje komisji związków górniczych z pracodawcami idą opornie. Sądzą tutaj, iż jeśli do 18 bm. pertraktacje nie posuną się naprzód, należy się liczyć z możliwością proklamowania strajku przez górników, tak, iż przed świętami Bożego Narodzenia kopalnie węgla zostaną uinieruchomione. Jako zły prognostyk uważana jest zapowiedź zwołania konferencji ogólnokrajowej delegatów związków górniczych.

16 bm. rozpocznie się rozprawa Rutkowskiej

Wezwano kilkudziesięciu świadków

W poniedziałek, 16 b. m. odbędzie się w sądzie okręgowym w Katowicach rozprawa przeciwko Janinie Rutkowskiej, oskarżonej o zabójstwo dokonane na osobie swego męża Stanisława Rutkowskiego, b. pisarza hipotecznego w Sosnowcu.

Miedzy Rutkowskimi istniały od dłuższego czasu niesnaski, które doprowadziły do separacji małżeńskiej.

Pewnego wieczoru Rutkowska, która przybyła tegoż dnia z Warszawy, spotkała na rynku w Katowicach swego

O naprawie parasoli, lasek, mebli, kufrów lub radioaparatów nikt tu nie myśli.

Tak samo rzecz dzieje się z samochodami. Rokrocznie muszą władze amerykańskie przeznaczać olbrzymie połacie gruntu na cmentarze dla samochodów. Rocznie grzebie się tu co najmniej trzy miliony aut — w przeciwnym wypadku wielkie wytwórnie samochodów nie mogłyby istnieć.

Fabryki woła za niewielką dopłatą sprzedać nowy model aby tylko wycofać stary wóz, ponieważ przy kupnie i po pewnym czasie zużycia — został on już dostatecznie amortyzowany.

W ten sposób fabryki mają ciągle zatrudnienie, a na rynku widzi się co raz to nowe typy wozów.

CZEGO AMERYKANIE NIE ROZUMIEJĄ

Jak dalece Amerykanie hołdują zasadzie niszczenia starych przedmiotów i budowania nowych — może

świadczyć następujący fakt. Waldorf Astoria - Hotel był budynkiem najpiękniejszym w Nowym Jorku i nie wykazywał wcale oznak „starości“. Mimo to postanowiono go zburzyć, by na jego miejsce wybudować nowy, połączony z budynkiem. Firma, która miała przeprowadzić rozbiórkę, miała trudne zadanie do przeprowadzenia. Acetylenem i tlenem zniszczono jednak stalowe rusztowanie, na którym opierał się ten kolos, i zbudowano na jego miejscu nowy drapacz chmur, „Empire State Building“, liczący 102 piętra.

Zużyto olbrzymie sumy na przebudowę gmachu, który jest deficytowy, a przecież można było z powodzeniem korzystać z dawnego hotelu, ewentualnie wyremontować go.

Ale Amerykanie tego nie rozumieją. Ich rozpęd do niszczenia starych i budowania nowych rzeczy nie nie powstrzyma.

Rzemieśnicza centrala handlowa

pragnie ożywić produkcję rzemieślniczą i zbyt

WARSZAWA. 10. 12. W związku z Izby Rzemieślniczych odbyło się zebranie konstituujące Centrali Handlowej Rzemiosła — nowej spółki, zorganizowanej przy współudziale Biura Handlowo - Organizacyjnego Rzemiosła i przy poparciu Związku Izby Rzemieślniczych oraz poszczególnych izb rzemieślniczych.

Celem spółki będzie organizowanie i prowadzenie w Polsce i zagranicą za równo na rachunek osób trzecich jak i na rachunek własny lub też na wspólny rachunek udziałowców spółki — sprzedaży na rynku krajowym i

wywozu na rynki zagraniczne polskich wyrobów rzemieślniczych, zaopatrzenie zakładów rzemieślniczych we wszelkie surowce, półfabrykaty, materiały i środki pomocnicze, maszyny i urządzenia itp.

Na zebraniu konstituującym nową spółkę byli obecni przedstawiciele rzemiosła z całego kraju, w szczególności zaś z woj. pomorskiego, białostockiego, śląskiego oraz m. st. Warszawy. Zebranie wybrało radę nadzorczą spółki w składzie 14 osób, powołując jednocześnie w charakterze dyrektora p. L. E. Piekarskiego

Nie będziemy płacić za upomnienia przy likwidowaniu należności przez urzędy

Ministerstwo skarbu opracowuje nowe rozporządzenie o egzekucjach po datków zaległych. Rozporządzenie to będzie przewidywało odmienny nieco sposób wysyłania upomnień płatnikom.

Obecnie upomnienia są wysyłane przez referaty egzekucyjne. W ten sposób takie upomnienie jest właściwie pierwszą funkcją egzekucyjną, pociągającą za sobą specjalne opłaty.

Nowe rozporządzenie opiera się na

poglądzie, że egzekucja rozpoczyna się od momentu sekwestru.

Wszelkie próby dobrowolnego zainkasowania należności, a więc wysyłanie upomnień odbywa się w referacie wymiarowym i jest bezpłatne.

O ile płatnik nie pokryje dobrowolnie należności, wówczas sprawa przechodzi do egzekucji, która pociągnie za sobą nowe koszty i obciążenie płatnika.

Pierwsze 235 metrów...

Samolot poruszany siłą mięśni ludzkich

Lot przy pomocy mięśni ludzkich przestał być utopją.

Marzenia całej plejady konstruktorów i wynalazców przekształciły się w rzeczywistość. Są to dopiero pierwsze próby, a już osiągnięto pewne re-

zultaty. Mniej więcej przed dwoma laty politechnika we Frankfurcie wyznaczyła nagrodę pieniężną temu, kto pierwszy przeleci określoną przestrzeń na samolocie poruszonym wyłącznie siłą mięśni ludzkich. Dwaj młodzi inżynierowie niemieccy przystąpili do budowy samolotu, którego motorem byłby człowiek.

Ze względu na dość ograniczoną i krótkotrwałą ilość energii, jaką mogą dostarczyć mięśnie ludzkie, postanowiono zbudować samolot niezwykle lekki o własnościach aerodynamicznych, szybownia.

Po dwóch latach wytężonej pracy i szeregu doświadczeń został zbudowany płatowiec konstrukcji drewnianej o rozpiętości 13,5 m. oraz niezmiernie małej wadze 35 kg. W kabine pilota, przed jego siedzeniem, są umieszczone dwa pedały, poruszające, którymi pilot uruchamia przy pomocy przekładni śmigło. Sterowanie samolotem odbywa się wyłącznie rękami, gdyż nogi pilota są zajęte napędem śmigła.

Warunek nagrody wymagał, aby lot odbył się na przestrzeni 500 metrów

Ekscesy antyżydowskie

KATOWICE. Onegdajszej nocy dokonano w Katowicach i kilku miejscowościach szeregu aktów sabotażu przeciwko obiektom żydowskim. W Katowicach, podłożono materiał wybuchowy pod drzwiami bóżnicy, w której uszkodzone zostały drzwi. W Lipinach zniszczono 2 okna wystawowe firmy blawatnej Schell oraz kilka szyb, w Chropaczowie uszkodzono drzwi składu Dawida Steinica, przyczem Markus Laufer został pokaleczony odłamkami szkła. Sprawcy zbiegli niezauważeni przez nikogo. Policja wdrożyła energiczne dochodzenia. Kilka osób podejrzanych o ekscesy zostało aresztowanych.

Za miesiąc ruszy nowy piec

CHORZÓW. W dniu 15 stycznia 1936 r. uruchomiony zostanie wielki piec w hucie „Falvy“, którego budowa trwała 4 miesiące i kosztowała około pół mil. zł. Piec ten jest zbudowany nowocześnie.

Samobójstwo policjanta

TORUŃ. Wczoraj rano w swoim mieszkaniu pozbawił się życia wystrzałem z rewolweru przodownik policji Jan Machowski z trzeciego komisariatu w Toruniu. Powodem samobójstwa były ciężkie warunki finansowe, w jakich się znalazł.

Makabryczne odkrycie

WARSZAWA. Dozorca domu przy ul. Tamka 16 Antoni Lenicki, biorąc z piwnicy kartofle natknął się na trupą noworodka, płci męskiej. O swem odkryciu dozorca zawiadomił władze policyjne, które przeprowadziły dochodzenie. Ustalono, że dziecko urodziła sublokatorka dozorca 31-letnia Józefa Cichaczewska, która dziecko udusiła, a następnie zagrzebała w kartoflach.

Cichaczewska została. Za morderczynię policja rozesłała listy gończe.

Śmiertelny manifest

ŁÓDŹ. Wielkie wrażenie w świecie przemysłowym Łodzi wywarło samobójstwo współwłaściciela firmy „Art pol“ przy ul. Puławskiego 7-9 niejakiego Kopla Kona. Powiesił się on na nieuruchomionej od dłuższego czasu sali fabrycznej na III-ciem piętrze. Przyczyną samobójstwa były trudności finansowe.

SENAT ZBIERZE SIĘ 12 B. M.

WARSZAWA, 9. 12. PAT. Plenarne posiedzenie Senatu wyznaczono na stało na 12 bm. tj. w czwartek o godz. 12 ej w południe. Na porządku dziennym jest wybór wicemarszałka i wybór komisji budżetowej.

W pierwszym locie osiągnięto wynik 195 metrów, przeleciał na wysokości 1 metra. Następny lot trwał już 22 sekundy i osiągnięto odległość 235 metrów.

Osiągnięte wyniki są bardzo skromne, ale pamiętajmy, że pierwsze kroki w lotnictwie były niemniej skromne — „au“

Trudno przewidzieć, jakimi drogami pójdzie dalszy rozwój lotów mięsniowych. W każdym bądź razie dalsze próby napewno przyniosą znacznie lepsze rezultaty niż dotychczasowe i obok szybowników przybędzie nowa gałąź sportu lotniczego.

Chleb stanął ale nie u nas

ŁÓDŹ, 10. 12. — Cena pieczywa została obniżona. Chleb pyłowy żytni stanął z 27 gr. za kg. do 25 gr. bułki z 70 gr. do 60 za kg. Zniżone ceny, zgodnie z uchwałą piekarzy obowiązują z dniem dzisiejszym.

Siejba wiatru politycznego

Dwudniowe obrady kilkuset inteligentów miejskich — profesorów uniwersytetu, adwokatów, radców prawnych wielkokapitalistycznych instytucji, starych agitatorów i młodych kandydatów na agitatorów — występujących pod firmą „Kongresu Stronnictwa Ludowego”, stwierdziły niezbicie, że ludzie ci faktycznie nieczego się nie nauczyli, że po dzień dzisiejszy tkwią w tem samym, co przed majem 1926 roku było pobudką działania i ich występów publicznych.

Obrady takie mogłyby być rzeczywiście interesujące, gdybyśmy się z nich dowiedzieć mogli: w ilu spółdzielniach wiejskich, ilu kasach samopomocy włościańskiej, w ilu organizacjach kulturalnych i społecznych brali udział mężczyźni zaufania Stronnictwa Ludowego, jakimi sposobami dążą oni do poprawy doli chłopskiej. Ale o tem wszystkiem głucho zupełnie na „kongresach”... O tem się milczy... To uważa się za mało ważne...

Natomiast zadaniem tych kongresów jest siać wiatr polityczny, zawzięcie i namiętnie politykować, a przede wszystkim rozważać: z kim pójść, jakie kompromisy pozawierać, by się z powrotem dorwać do „raju władzy”. To, co najbardziej boli chłopów, to, co stanowi o brycie szerokich rzesz rolniczych, pozostaje na kongresach poza nawiasem, zostaje starannie przemilczane.

Jest to zresztą zrozumiałe. Gdyż i pod tym względem nie się nie zmieniło; punkt ciężkości tej partii i nadal spoczywa na odejściu politycznym, jest

nadal tylko walką o władzę, a nie walką o sytuację gospodarczą, społeczną i kulturalną warstwy włościańskiej.

I dlatego też ostatnio w Warszawie odbyty kongres tej części ludowców, która w dalszym ciągu opowiada się za metodami polityki b. wójta z Wierchosławie, reprezentował tylko garść weteranów ruchu ludowego, ugrzęzłych w impasie partyjno-politycznym już przed wielu laty, a nie umiejących z tego marazmu znaleźć drogi wyjścia.

Trzeba to z całym naciskiem stwierdzić: młodzi na tym ostatnim kongre-

sie weale nie doszli do głosu, ten na dawali starzy partyjnicy z Ratajem, Gruszką, Kosmoską, Plutą, Putkiem i innymi Keikami i Noskami na czele.

Istnieje silny wewnętrzny rozdźwięk między tymi starymi ludowcami, a młodszym narybkiem. Jednak górę wzięła doktryna kompromisu, tak ongi zgubna dla ruchu ludowego — a nie uwzględnione weale zostały na kongresie nieśmiałe próby ze strony młodych, aby ugrzęzłym w partyjniactwie starym przeciwstawić konieczność

gruntownej rewizji metod, które przecież w praktyce doprowadziły do wyłączenia partii poza nawias polskiej rzeczywistości.

Kongres ten cały sprawia zatem wrażenie nad wyraz żalospnego. Poprostu, kilkuset wycofanych z życia działaczy partyjnych nie zdaje sobie sprawy z tego, co w ciągu lat ostatnich zaszło w Polsce. Nie widzą ani nowej Konstytucji, nowych form ustroju, nie widzą głębokich przeobrażeń w dziedzinie gospodarczej, nie widzą walki o wydobywanie wsi z szponów kryzysu, nie widzą zmian w strukturze nowej Europy. Nie widzą weale, że zawisła w powietrzu i że nie mogą już znaleźć drogi na przeorany zupełnie twardej gruntu polskiej rzeczywistości.

Władze Stronnictwa Ludowego

Naczelne władze partyjne stronnictwa ludowego, wybrane na ostatnim kongresie, przedstawiają się następująco:

Prezensem został obrany p. Wincenty Witos. Uchwalono, że „na czas nieobecności” pełnić funkcje prezesa będzie Maciej Rataj.

Przewodniczący Kongresu i Rady Naczelnej — St. Thugutt.

Do Rady Naczelnej weszli: Kazimierz Bagiński, Aleksander Bogusławski, Jan Bryl, Paweł Bobek, Andrzej Czapski, Józef Grudziński, dr. Zygmunt Garliński, Bronisław Gruska, dr. Władysław Kiernik, Irena Kosmowska, Jan Krysa, Jerzy Kuncewicz, Wacław Kunior, dr. Stanisław Kot, Henryk Keik, Leon Luty, Dominik Łoś, Stanisław Milkowski, dr. Leon Marchlewski, Stanisław Mikołajczyk, Stanisław Osiecki, ks. Józef Pasań, Andrzej Pluta, dr. Józef Putek, Tadeusz Rek, Stanisław Szczepański, Jan Tepper.

Do sądu partyjnego: Stefan Urbanowicz, Zygmunt Nagórski, Wacław Szymański, Stanisław Osiecki, Stefan Korłowski.

Tętno chwili

SKANDALICZNE OPILSTWO.

Okazuje się np. w naszym imporcie za rok 1932 udział napojów alkoholowych i konsumpcji luksusowej wynosi 14,3 procent, a przywóz niezbędnych do produkcji maszyn, rud, miedzi itp. tylko 1,4 procent, a więc mniej dziesięciokrotnie.

Młodzież nasza, zarabiająca, wydaje więcej na tytoń i wódkę, niż na kulturalne potrzeby życia. Statystyka stwierdza, że Polak przeciętnie w roku 1927 wydał 24 zł na alkohol, 19 zł na tytoń, a tylko 15 zł na cukier. W jednym tylko 1928 roku — jak stwierdził ks. dr. J. Ciemiński, po dając odnośną statystykę. — Polacy wydali na sam tylko alkohol półtora miljarda złotych, a więc przepili połowę całego budżetu państwowego.

Istnieje jakaś straszliwa lekkomyślność i niezadanie wśród naszych rodaków. Biedacy wyrzekają, złorzeczą na wyzysk i biedę, a jednocześnie trwonią bezmyślnie ostatnie grosze na głupstwa. I to jest takie, co ciężko prać, a ciemnymi dniami, aby po otrzymanej wypłacie tygodniowej cały zarobek puścić na bezmyślny pijaństwo i hulanki. Ile jest takich rodzin, które klepią biedę, odmawiają sobie i dzieciom niezbędniejszych potrzeb, żyją w warunkach, urągających wszelkim zasadom higieny, ale gdy przyjdą święta, potrafią wydać odrazu wielkie sumy na wódkę i smakołyki. I to w ciągu dnia lub paru dni znika w żołądkach, najczystszy bez pożytku, bo z przedjedzenia i przepicia powstają różne nowe tragedie. (Polonia).

KOBIETA STOLECZNA.

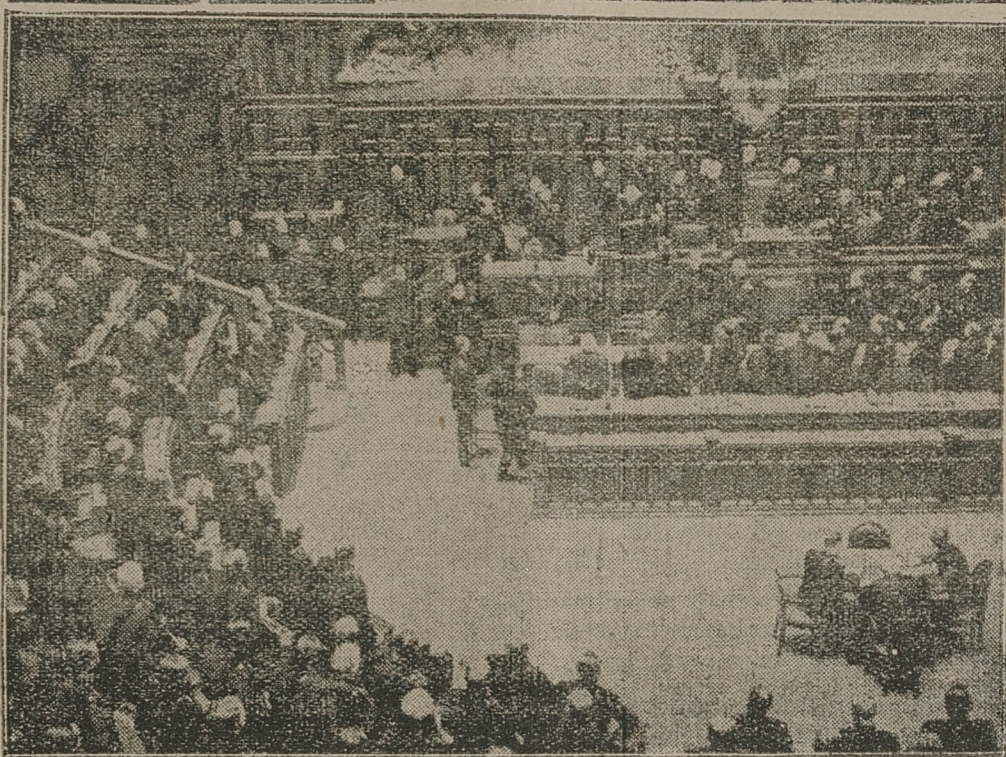
Kobiety zdobyły już wiele rzeczy. I wolność kształcenia się na równi z mężczyznami, i prawa wyborcze i równy, wolny dostęp do wszystkich zawodów.

Dotąd jednakże istnieją dziedziny, w których opanowane przez zabobnych mężczyzn.

Przyjrzyjmy się na przykład wielu kawiarniom stolicy i większych miast, opłatanym w każdej porze dnia przez wyfatrzonych, obfitych błyskotkami, pięknie umalowanych blondynek, szatynki, brunetki, których usta zamykają się jedynie w chwilach pochłaniania kawy i ciastek. Brutalni mężczyźni, mężowie, krewni, przyjaciele zabrali dla siebie pracę i możliwość zarabkowania pozostawiając tym rajska ptakom tylko ploteczki, krawców i kawiarnie. (Dzień Dobry).

Puder BEBE SZOFMANA

CHŁODZI, KOI
USUWA ZAOGNIENIA
U DZIECI

Moment otwarcia obrad włoskiego parlamentu, w trakcie których Mussolini zapowiedział, że rozgrywki wojenne w Afryce kontynuowane będą do zwycięskiego końca.

Pokażny dorobek budowlany m. Katowic w tegorocznym sezonie

Tegoroczne miejskie roboty budowlane i publiczne w Katowicach zostały zakończone. Pozostała jeszcze do ukończenia hala targowa, której budowa, o miljonowej wartości, jest jedną z największych inwestycji w ostatnim roku. Z dalszych prac pozostaje jeszcze do ukończenia 5 bloków mieszkalnych dla ludności robotniczej, które staną przy ulicy Katowickiej oraz fabryka konserw na terenie rzeźni miejskiej. Fabryka ta jest budowana z funduszy miejskich i zostanie wydzierżawiona firmom eksportowym dla eksportu szynki i konserw, które już dziś w dość dużej ilości są wysyłane do Anglii, Francji i Ameryki. Prowizorycznie wykończono przebudowę ulicy połączenie drogowe od Rynku wprost Kościuszki tak, że obecnie gotowe jest do Mikołowa, w związku z czem droga ta zostanie skrócona o 2 km.

PSIA MATURA

Przy egzaminach żaden z absolwentów nie obciął się

W Centralnej Szkole Straży Granicznej odbyła się ciekawa impreza. Przeprowadzono „egzamin maturalny” wychowanków tej szkoły, rasowych, wspaniałych wilczków.

Do matury stanęło 21 celiwów szkoły, przyczem ośmiu zdało doskonale, siedmiu dobrze, a reszta dostatecznie. Ani jeden nie splatał „psiego figla” i wywiązał się z zadań w sposób godny pochwały.

Po ciężkim egzaminie, na który składały się takie przedmioty, jak poznanie wroga, praca na wysokość i na szerokość, alarmowanie, walka z człowiekiem, uzbrojeniem w rewolwer itp. pieski otrzymały kilkudniowy urlop.

Po urlopie psy przejdą jeszcze ostępną zaprawę w rękach przewodników.

Dodać należy, że psy Straży Granicznej wykryły niejedną już aferę.

Bezrobocie aktorów

BERLIN, 10. 12. — Ogólna liczba aktorów, mających pracę na scenach niemieckich, sięga 12 do 13.000 osób. Natomiast liczba bezrobotnych aktorów wynosi prawie 9.000 osób.

Szwedzki generał Virgin, organizator armii abisyńskiej i doradca negusa, zapadłszy na zdrowiu, powraca do swej ojczyzny. Zdjęcie dokonane na statku w Hamburgu.

Zakład za rzeczy zaginione nie odpowiada

Sąd orzekł, że napisy te nie mają żadnego znaczenia

Sąd grodzki w Warszawie przyznał p. T. K. zł. 250. — od pozwanego zakładu gastronomicznego tytułem odszkodowania za skradzione palto.

Sąd nie uznał tłumaczenia się właściciela zakładu,

że umieścił wyraźne napisy „zakład za rzeczy zaginione nie odpowiada”, ponieważ w myśl art. 538 kodeksu zobowiązań, osoby utrzymujące zarobkowo hotele, zajazdy itp.

odpowiadają za szkody poniesione przez gości wskutek utraty lub uszko-

dzenia rzeczy, przez nich wniesionych, a wyłączenie lub ograniczenie tej odpowiedzialności przez ogłoszenia nie ma skutków prawnych.

Za rzeczy wniesione uważa się te, które oddano utrzymującemu zakład lub jego służbie, albo umieszczone w miejscu przez nich wskazanem, co w toku przewodu sądowego udowodnił p. T. K.

który swe palto powiesił na wieszaku postawionym przez zakład.

TEATR ZWYCIĘŻA

Na marginesie przedstawień dla robotników w teatrze sosnowieckim

Po przedstawieniu poniedziałkowym dla robotników wyszedłem z teatru wzruszony. Byłem rad. Nietylko dlatego, że przedstawienie było dobre. Inna była przyczyna: Publiczność. Przeszło 500 osób. Rzadko tyle osób zdarza się gości pracownemu i doskonalemu teatrowi. Dzień poniedziałkowy — to bezsprzecznie jeden z najlepszych pod względem frekwencji; rozwiązuje on do pewnego stopnia zagadkę przyczyny pustek w teatrze.

Nieraz brałem udział w rozmowach na temat teatru. Słyszałem wiele zdań. Oto mówi mi ktoś, że do teatru mieszcowskiego nie uczęszcza. Bo co? Teatr, jego zdaniem, jest ubogi. Mimo wysiłków dyrekcji i aktorów nie może dać dobrych rzeczy. Na słabe rzeczy iść nie warto. Inny powiada: jeżdżę do Katowic. Jeszcze inny: wolę kino. Wreszcie ktoś o litościwym sercu krzyczy, by temu teatrowi pomóc — tak niby że to teatr biedny, trzeba wesprzeć. To tak, jakby ten teatr był jakimś natretem, któremu coś z łaski na edzeczne, byle się miało zaspokojone sumienie, że coś tam się zrobiło. W każdym z tych wypadków jest jakieś fałszywe podejście do sprawy. Z jednej strony dziwnie leniwe, z drugiej obłudne. Leniwe: bo wielu nie chce sobie zadać trudu, by zobaczyć, że przecież teatr w Sosnowcu mimo narazie ciężkich warunków pierwszorzędnie wywiązuje się z zadania. Obłudne: bo z gruntu fałszywie stawia się sprawę.

Omal że nie urządzi się kwesty na teatr. A przecież rano na zawsze trzeba sobie powiedzieć, i to zupełnie wyraźnie, że nie my teatrowi robimy łaskę, idąc na przedstawienie ale teatr nam, artysta-aktor człowiek, który swą duszę, swe serce wkłada w sztukę, by targnąć naszym sumieniem, by nas wzruszyć, by lepszą myśl w mózgu zapalić. Nie zapominajmy o tem, że teatr — to świątynia sztuki, w której dzięki inteligencji i pełnej poświęcenia pracy kulturalnej aktora bierzemy udział w pięknie; jesteśmy jego współtwórcami!

To też nie dziwnego, że już dzisiaj powoli stosunek publiczności, pojedynczego człowieka — widza do teatru zmienia się gruntownie.

Zaczyna publiczność chodzić do teatru. Jak widzieliśmy, przoduje tu brnąć

REORGANIZACJA MIEJSKIEGO FUNDUSZU PRACY W CZELADZI

Onegdaj pod przewodnictwem burmistrza Dorobczyńskiego i przy udziale 28 osób reprezentujących zarządy miejscowych kopalń, cechy, stowarzyszenia i robotników odbyło się organizacyjne zebranie podkomitetu funduszu pracy w Czeladzi. Przemianowanie miejskiego funduszu pracy na podkomitet nastąpiło na skutek tego, że Czeladź jest miastem niewydziałem. W związku z tą reorganizacją nie się zasadniczo nie zmieniło. Zakres pracy będzie nadal ten sam. Poczynione będą tylko zmiany w samej administracji podkomitetu, który będzie zależny od powiatowego funduszu pracy. Jednocześnie dokonano wyboru władz podkomitetu funduszu pracy w osobach pp.: burmistrz Dorobczyński — przewodniczący, J. Tajchman — zastępca, St. Janczyk — skarbnik, J. Majcher — sekretarz. Kom. rewizyjna pp.: R. Domagalik, M. Konarzewski, J. Szczerba, zastępcy: — A. Ciesliński i M. Koprzywa. Komisja kwalifikacyjna pp.: Dr. Rogoż, inż. Strawiński, J. Wiczorek, A. Kuciewicz, W. Zarzycka, N. Madla. Sekcja do spraw młodocianych p. J. Zygmunt. Sekcja ogólna działających p. S. Wróblewski z prawem kooptacji. Sekcja samodzielnego egzystencji pp.: inż. R. Mazur, dr. Zdrożny, A. Nowakowski, J. Herman, Ign. Boliżłowa i T. Nieszporek.

Przewodniczącym istniejącego komitetu niesienia pomocy biednym i bezrobotnym w Czeladzi jest inż. Strawiński na Plaskach inż. Wł. Przewłocki.

botnicza; światły robotnik, który po ciężkiej pracy szuka godziwej rozrywki, nauki, pięknych wzruszeń i cennych myśli.

Teatr staje się coraz bardziej popularny. Zdobywa sobie uznanie rzetelną, jakże żmudną pracę! Dziś gra w Sosnowcu, jutro na Niemcach, kiedy indziej w Olkuszu — i tak cały tydzień. Ale po każdym przedstawieniu zdobywa kilku słuchaczy, którzy już uśmiechają na zawsze przedstawienia.

Z prawdziwym wzruszeniem patrzy się na z dnia na dzień dźwigający się teatr, na młodzieńczy zapał i wiarę dyrekcji i zespołu artystów. Widzi się

wprost jak poza czynnikami estetycznym teatr spełnia rolę społeczną, jakże głęboko wychowawczą!

Cóżby powiedział Wyspiański, gdy by ujrzał, że teatr nasz dźwiga się w górę, że otwarł swe podwoje dla rzeszy robotniczych, które nie z nakazu, ale z własnej chęci gromadnie idą do teatru, na którym śmiało możemy umieścić właśnie słowa Wyspiańskiego:

„Ktokolwiek żyjesz w polskiej ziemi
I smucisz się i czoło kryjesz;
Z rękami w pół załamaniem biadasz,
Przybysz tu — odżyjesz, odży-
jesz słowa łaską!
T. P.

Na święta —
wyborowe masło,
tanie masło, do ciasta,
najlepsze sery pełnotłuste
i miód naturalny

polecam

Związkowa Hurtownia Nabiału
dawn. „Krakowianka”
Sosnowiec, ul. Sienkiewicza 1.

Ks. biskup Łosiński ustępuje?

Nominacja biskupa sufragana dla Kielc

Ojciec św. Pius XI wyznaczył dla ks. biskupa Augustyna Łosińskiego biskupa-sufragana w osobie ks. kanonika Franciszka Sonika, proboszcza parafii św. Wojciecha w Kielcach. Ks. Sonik został mianowany tytularnym biskupem Margo.

Ks. biskup - nominat urodził się w r. 1885. Po ukończeniu gimnazjum i seminarium duchownego wyższe studia odbył się w akademii duchownej w Petersburgu. Święcenia kapłańskie otrzymał w r. 1910. W pracy kapłańskiej

dał się poznać jako wybitny pedagog, duszpasterz i pracownik na polu społecznym. W r. 1930 ks. Sonik zostaje proboszczem parafii św. Wojciecha i dziekanem kieleckim. W uznaniu zasług zostaje następnie mianowany kanonikiem kapituły katedralnej.

Jednocześnie rozszła się pogłoska, że ks. biskup Łosiński ma w najbliższym czasie opuścić stanowisko duszpasterza diecezji kieleckiej i osiąść na stałe w jednym z klasztorów w Polsce.

Wniosek o rozwiązanie spółki w targowicy myśłowickiej

W ostatnich dniach wpłynął do wydziału handlowego sądu okręgowego w Katowicach wniosek jednego ze współników firmy centralna targowica w Myśłowicach o rozwiązanie spółki. Wniosek taki przedstawił sądowi Jan Woskowiec, mający udział w targowicy. Woskowiec motywuje swój wniosek katastrofalną sytuacją firmy, którą doprowadziła do ruiny fatalna gospodarka aresztowanych Kazimierza Kazonia i Fruchthändlera. Obecnie

sytuacja finansowa targowicy wymaga rychłej sanacji gospodarki.

Wniosek Woskowicza był już rozpatrywany przez sąd na jednym z posiedzeń w ubiegłym tygodniu i prawdopodobnie zostanie przez sąd przyjęty. W tym wypadku centralna targowica w Myśłowicach otrzymałaby nowe kierownictwo, przyczem najwięcej do powiedzenia miałoby w tym względzie miasto Myśłowice.

Stowarzyszenie pracowników umysłowych Zagłębia Dąbrowskiego

W ub. niedzielę, w sali związku „Praca” w Sosnowcu odbyło się zebranie organizacyjne stowarzyszenia pracowników umysłowych Zagłębia Dąbrowskiego, którego zadaniem będzie popieranie dążeń, zmierzających do dobrobytu, rozwoju kulturalnego i społecznego pracowników umysłowych.

Zebranie zgalił p. St. Fski. Do prezydium zebrania powołano przez akłację pp. Br. Górecki — przewodniczący, asesorowie Markowski H. i Rene Al., sekretarz — Cz. Peszke.

Na wstępie przewodniczący zebrania scharakteryzował cele i zadania tworzącego się stowarzyszenia. Jego potrzebę uznało na piśmie zadeklarowanych narazie około 300 pracowników. Następnie mec. Pilecki wygłosił rzeczowy referat „O stosunku zawodowej organizacji do izb pracy”.

W dalszym ciągu obrad uchwalono utworzenie stowarzyszenia i przyjęto po dyskusji statut, który w najbliższych dniach zostanie złożony władzom do zatwierdzenia.

Tymczasowy zarząd, wybrany na zebraniu organizacyjnym, ukończył się następująco pp. prezes — Górecki Br., wiceprezesi: Markowski H. i Rene Aleks., sekretarz — Szlachta E., skarbnik — P. Szmaj, członkowie zarządu: pp. Baromski Wł., Namieczkowski, Koźmiński Wł., Wiewióra Józef, zastępcy: pp. Sowiński Wł., Plesiński H., Krawczyk Al., Walezyk St. i Otto Antoni.

Na zakończenie przewodniczący po dziękował zebrany za rzeczową dyskusję i odpowiednie ustosunkowanie się do doniosłych zadań zawodowych.

KRONIKA

Sroda
11
Grudzień

Dziś: Damazego. Sabina
Jutro: Aleksandra
Wschód słońca: 7.39
Zachód słońca: 8.24

RADJO

WARSZAWA.

Sroda, 11 grudnia.

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”
6.43 Pobudka do gimnastyki. 6.54 Gimnastyka. 6.59 Muzyka. 7.20 Dziennik poranny 7.50 Program na dzień bieżący. 7.55 Program informacyjny. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Przerwa. 11.57 Sygnał czasu. 12.00 Hoł na z Wioły Marjackiej w Krakowie. 12.03 Dziennik południowy. 12.15. Znaczenie odżywek jarzyn i owoców. 12.30 Płyty. 12.35 Chwilka gospodarstwa domowego. 15.15 Wiadomości o eksporcie polskim. 15.20 Przegląd giełdowy. 15.30 Ulwory na skrzyż. 16.00 Audycja dla dzieci. 16.20 Pieśń holenderskie. 16.45 Rozmowa muzyka ze słuchaczami radia. 17.00. Dyskusyjny. 17.20 Koncert małej ork. 17.50 Świat się śmieje. 18.00 Odgłosy Abisynji. 18.30 Skrzynka ogólna. 18.40 Życie kulturalne i artystyczne stolicy. 18.45. Program na dz. następny. 19.05 Koncert reklamowy. 19.35 Wiadomości sportowe. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Wesoła audycja ze Lwowa. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Obrazki z Polski współczesnej. 21.00 Twórczość Fryderyka Chopina. 21.35 Szkice literackie. 21.50 Dla czego kupiec powinien należeć do organizacji zawodowej. 22.00 Koncert z Poznania. 22.30 Muzyka taneczna. 23.00 Wiadomości meteorologiczne.

KATOWICE.

Sroda, 11 grudnia.

6.30 Transmisja z Warszawy. 6.50 Płyty. 7.20 Transmisja z Warszawy. 7.50 Program na dzień bieżący. 8.00 Transmisja z Warszawy. 11.57 Transmisja z Warszawy i Krakowa. 12.03 Transmisja z Warszawy. 13.30 Lekcja języka polskiego. 13.45 Płyty. 15.15 Transmisja z Warszawy. 15.20 Wiadomości giełdowe. 15.22 Chwilka społeczna. 15.30. Transmisja z Warszawy i Poznania. 16.20 Transmisja z Warszawy. 18.30 Gospodyni Śląska. 18.45 Koncert reklamowy. 19.00 Odczyt. 19.19 Program na dzień następny. 19.20 Przegląd prasy. 19.35 Wiadomości sportowe. 19.40 Transmisja z Warszawy. 20.00 Transmisja ze Lwowa. 20.45 Transmisja z Warszawy. 21.00 Twórczość Fryderyka Chopina. 21.35 Transmisja z Warszawy. 22.00 Transmisja z Poznania. 22.30 Transmisja z Warszawy.

—o—

Uwagze osób nieposiadających obywatelstwa polskiego

Podług opinii min. spraw wewnętrznych, istnieją dotychczas w Polsce liczne rzesze osób, nieposiadających ustalonego formalnie obywatelstwa polskiego. Wiele osób nie zdaje sobie sprawy z faktu, iż uzyskanie dowodu obywatelstwa polskiego musi być poprzedzone dokładnym zbadaniem wszystkich okoliczności, które, w dług obowiązujących ustaw, decydują w każdym indywidualnym przypadku o polskiej przynależności państwowej. Osoby te wracają się zazwyczaj do władz o stwierdzenie obywatelstwa dopiero w ostatniej chwili, gdy zajdzie tego konieczność, w następstwie czego mogą być narażone na przykłą zwłokę i wynikające stąd nieraz trudności.

Jakkolwiek więc posiadanie dowodu obywatelstwa nie jest obowiązkowe, niemniej wszakże we własnym interesie każdego obywatela leży uporządkowanie tej kwestji zanim stanie się ona pilną koniecznością. Pomyśleć o tem zawczasu należy zwłaszcza wówczas, gdy z braku dowodu obywatelstwa, występuje również brak innych dokumentów osobistych, pn. aktu urodzenia itp.

Zaświadczenia obywatelstwa polskiego mogą być wystawiane na dowódzie osobistym. Stosownie do art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ewidencji ruchu ludności, zaświadczenia te nie podlegają żadnym opłatom, wyjąwszy koszty druku w wysokości 60 gr.

PRZYCHODNIA LECZNICZA

chor. wenerycznych i skór. „Pomoc”

Sosnowiec, Sienkiewicza 17 a

Czytania: 10 - 114 - 7 pp., w święta: 11-1

Wizyta 5 złotych.

Zwiedzajcie

POCIĄG-WYSTAWĘ

WYTWÓRCZOŚĆ KRAJOWĄ

Będzin, Sielecka obok fabryki Kabli

31 wagonów eksponatów

wszystkich dziedzin przemysłu i rolnictwa.

Z Zagłębia

TEATR MIEJSKI
w SOSNOWCU.

Dzisiaj o godzinie 8.30 wieczorem do-
skonała komedia S. Kiedrzyńskiego pt.
„Cudzik i Spółka”

Bilety w cenie od 25 gr.

Jutro o godz. 8.30 wiecz. teatr miejski
z Sosnowca gra w Strzemieszycach w sa-
li kina „Paw”, doskonałą komedię Michała
Buluckiego pt. „Klub kawalerów”.

SPRAWA URUCHOMIENIA KOP. „RE- DEN” W DĄBROWIE.

Sprawa uruchomienia kopalni „Reden”
w Dąbrowie nie przestaje interesować ro-
botników tej kopalni, którzy obecnie znaj-
dują się w opłakanych warunkach.

Robotnicy wybrali już spośród siebie
delegację, która miała wyjechać do War-
szawy z interwencją w ministerstwie prze-
mysłu i handlu, w sprawie uruchomienia
kopalni „Reden”.

Wobec tego, że do Zagłębia ma przybyć
komisja ministerialna, która rozstrzygnie
na sprawę zatrudnienia robotników z ko-
palni „Jakób”, związki zawodowe zamie-
rzają przedstawić tej komisji również spra-
wę kopalni „Reden”, aby nie narażać robot-
ników na kieszta, związane z wyjazdem de-
legacji do Warszawy.

— Zebranie tow. przyjaciół szpitala dla
dzieci w Zagłębiu Dąbrowskim. W dniu
11 bm. o godz. 19 w lokalu towarzystwa le-
karskiego w Sosnowcu, ul. 3-go Maja Nr. 15
(tel. 3-34) odbędzie się zebranie zarządu to-
warzystwa przyjaciół szpitala dla dzieci w
Zagłębiu Dąbrowskim.

O godzinie zaś 19.30 w tymże lokalu ze-
branie sekcji propagandowej tegoż towa-
zystwa, na które zarząd zaprasza również
i osoby, które mogłyby ofiarować swą po-
moc w zakresie propagandy.

— Węgiel dla bezrobotnych w Czeladzi.
Bezrobotni z Czeladzi otrzymali z przy-
działu pow. kmitetu funduszu pracy 2097
korek węgli na zimę. Na samotnego przy-
pada 50 kg, na małą rodzinę półtora kor-
ca, na średnią 2 i pół, na dużą 3 korce wę-
gla.

— Za niemoralne czyny z nieletnią dzie-
ciną skazany został przez sąd okręgowy
w Sosnowcu na 8 lata więzienia 28-letni
Władysław Sosnowski (Sosnowiec, Mała-
chowskiego 32).

Sprawę przeprowadzono przy drzwiach
zamkniętych.

— Polski czerwony krzyż organizuje
drużyny ratownicze PCK w Będzinie. Za-
rząd oddziału PCK w Sosnowcu pragnie
powiększyć ilość drużyn ratowniczych w
Będzinie przyjmując kandydatów i kandy-
datki na kurs dla członków drużyn ra-
towniczych PCK. Od kandydatów (tek) wy-
magane jest wykształcenie 7 klas szkoły
 powszechnej, możliwie wolny zawód, nie
karalność. Wiek kandydatów określony
jest na minimum lat 16, maksimum lat
45, kandydatek minimum lat 16, maksi-
mum 40, przyczem kandydaci w wieku
wojskowym i powojskowym winni posia-
dać bezwzględnie kategorię wojskową C,
D, E.

Pożądani są kandydaci i kandydatki z
zawodem sztuki kulinarnej. Po zamknięciu
zapisów (które odbywają się u p. insp.
Janiczaka w Będzinie — magistrat w go-
dznach od 11 — 13, i u p. Ryppa w Będzi-
nie ul. Mikołaja Reja dom wł. od godz. 15
do 20) przeprowadzony zostanie kurs.

— Ciekawy odczyt. Dla wzbudzenia
na terenie okręgu Zagłębia Węglowego
naszego zainteresowania dla prac, prowa-
dzonych przez ligę morską i kolonialną w
dziedzinie kolonialnej, odbędzie się w śro-
dę, dnia 11 bm. o godz. 19.30 w sali Pry-
stańców przy Placu Wolności odczyt Rad-
cy Michała Pankiewicza, sekretarza za-
rządu głównego L.M. i K. w Warszawie
pt. „Polskie perspektywy kolonialne”.

Interesujący ten odczyt był już wygło-
szony w Katowicach i spotkał się z du-
żym uznaniem. Należy się więc spodzie-
wać, że i tym razem mieszkańcy Zagłębia
Węglowego, z uwagi na bardzo interesują-
cy i aktualny temat wezmą liczny udział
w odczycie. Wstęp na odczyt bezpłatny.

Tajemniczy fabrykant fałszywych banknotów 20-zł. w Dąbrowie

Smutne doświadczenia naiwnego dąbrowianina

W Zagłębiu Dąbrowskim nie brak
rozmaitego rodzaju kombinatorów, któ-
rzy żyją z naiwności ludzkiej.

Boć przecież naiwność ludzka jest
nieograniczona i coraz to słyszy się o
ofiarach pomysłowych oszustów, któ-
rzy sprzedają mosty, linie tramwajowe
a niedawno w Zagłębiu, wodę zabarwio-
ną sokiem wiśniowym, jako lekarstwo
na wszelkie dolegliwości.

Ostatnio zaś jakiś oszust wpadł na
oryginalny pomysł okradzenia miesz-
kańca Dąbrowy Jana Wójcika, zamie-
szkałego przy ul. ks. Dudkiewicza 9.

Do mieszkania Wójcika przyszedł
przed kilku dniami jakiś nieznany o-
sobnik, który z tajemniczą miną, o-
świadczył Wójcikowi, że ma mu do
zapropowania bardzo korzystną tran-
zaksję.

Zaintrygowany słowami nieznajo-
mego mężczyzny Wójcik zaprosił go
do stołu i skwapliwie poczęł wypyt-
wać o szczegóły tranzaksji.

Oszust oświadczył wówczas, że za-
mierza wraz z Wójcikiem podrabiać
banknoty 20-złotowe, przy użyciu roz-
maitych środków chemicznych.

Prawdziwy banknot 20-złotowy
przy pomocy tych chemikali można
odbić w kilkunastu egzemplarzach,
które niczem nie różnią się od oryginal-
nych 20-złotówek.

Dla zadokumentowania tych słów
oszust w mieszkaniu Wójcika przysta-
pił do fabrykowania fałszywego bank-
notu 20-złotowego.

Pomysłowy kombinator wyjął z
kieszeni jakiś papier, który następnie
pocierał tajemniczymi płynami (była

to najprawdopodobniej woda) poczem
pokazał Wójcikowi rzekomo skopjowa-
ny banknot 20-złotowy.

Naiwny Wójcik nie mógł opano-
wać zdumienia i zachwycony był cza-
rodziejskimi sztuczkami nieznajo-
mego.

Po „sfabrykowaniu” 20-złotówki o-
szust dla stwierdzenia, że banknot jest
dobry zaproponował Wójcikowi pój-
cie do jednej z restauracji, gdzie za-
płacił rachunek banknotem rzekomo
przez siebie sfalszowanym.

Utwierdziło to Wójcika w przekona-
niu, że los zetknął go z niezwykłym
człowiekiem, przy współpracy z którym
stanie się bogatym.

W różowym humorze Wójcik wy-
szedł z restauracji i pożegnał się z ta-
jemniczym osobnikiem, z którym ora-
dował warunki współpracy.

Po powrocie do mieszkania naiwny
dąbrowianin dokonał bolesnego odkry-
cia.

Otóż stwierdził, że ów tajemniczy
fabrykant 20-złotówek ukradł mu z
mieszkania 550 złotych w gotówce.

Zrozpaczony, okradziony Wójcik
zameldował o wszystkim policji, któ-
ra wszczęła poszukiwanie za pomysł-
wym oszustem i złodziejem.

Niewątpliwie naiwny Wójcik raz
na zawsze wyleczony został z łatwo-
werności.

Krwawy mord przy ul. Racławickiej

w Sosnowcu

Przedmiotem wczorajszego proce-
su w sądzie okręgowym w Sosnowcu
było krwawe morderstwo, dokonane w
Sosnowcu, przy ul. Racławickiej.

Było to 28 maja br. Zamieszkały
pod nr. 6 przy ul. Racławickiej Józef
Sławski, po powrocie z pracy zastał
tego dnia czekającego na niego w
bramie sąsiada Władysława Kłosow-
skiego, z którym oddawna żył w niena-
wiści. Między sąsiadami doszło do bój-
ki, w czasie której Kłosowski dobył
sprężynowego noża i zadał Sławskiemu
śmiertelny cios w szyję. Wszelki
ratunek okazał się spóźniony, gdyż
Sławski, po przewiezieniu go do ambu-

latorjum ubezpieczalni, zmarł podczas
opatrunku.

Kłosowski został aresztowany,
zbrodnia zaś jego poruszyła do głębi
mieszkańców Pogoni.

Wczoraj Kłosowski był sądzony, a
przebieg procesu ustalił ciekawe okoli-
czności tragicznie zakończonego zaj-
ścia. Okazało się bowiem, że napastni-
kiem nie był jak dotychczas mniema-
no Kłosowski, a sam Sławski, który
swą porweczość przeplacił życiem.

Sąd uznał Kłosowskiego winnym je-
dnym przekroczenia obrony koniecznej
i skazał go na 2 lata więzienia z za-
liczeniem aresztu prewencyjnego.

Akuszerka skazana na dwa lata więzienia

przez sąd okręgowy w Sosnowcu

W sądzie okręgowym w Sosnowcu
odbyła się rozprawa przeciwko aku-
szerce z Porąbki, pow. będzińskiego,
48-letniej Marii Szarfowej, oskarżonej
o dokonywanie niedozwolonych zabie-
gów akuszerskich.

Ofiarą ryzykownych praktyk aku-
szerek stała się Stanisława Stańkow-
ska z Kazimierza, która po zabiegu do-
stała zakażenie krwi i zmarła.

stąpiła zakażenie krwi i zmarła.

Pomimo stwierdzenia, że Szarfowa
dopuszczała się swego karygodnego czy-
nu za zgodą denatki, sąd wymierzył
jej dwa lata więzienia i 100 złotych
grzywny oraz pozbawił ją prawa wyko-
nywania praktyki akuszerskiej na
przeciąg dwóch lat.

Handlowy styl

Pan Berek Fajgenblat, właściciel firmy
„Fajgenblat i Spółka”, wystosował do
swego klienta Rakowera list następującej
treści:

„Szanowny Panie!
Z powodu dwieście złotych, co się mi-
nie należy u Pana od niepamiętnych czasów, co
mam myśleć o tego?”

Przypuszczam, że wątpię, ażeby Pan
zapomniał o tej należności, bo przypomnia-
łem Panu o niej dobre 150 (sto pięćdziesiąt)
razy.

Zważając zaś, że Pan ucieka z dru-
giego strone ulicy, wiele razy wypadkowi
mi Pan spotykał, że Pański interes stoł
oddawna nieczynny i wisi na niego kart-
ka z napisem: „Sklepu zamknięty, z powo-
du właściciela na chrypkie”, wzięwszy to
wszystko razem pod uwagę, zapytywać
ze szlachetnym oburzeniem.

— Kto jest kretacz?
— Kto jest łobuz?
— Kto jest szwindler, z którego nie wol-
no handlować?

Pan wie kto to jest?

Berek Fajgenblat.

Na list powyższy nadeszła z firmy Ra-
kower następująca odpowiedź:

„Szanowny Panie Fajgenblat!

W związku z listem Sz. Pana z dnia 5 bm.
uprzejmie komunikuję, że z podobnego

szmundała jeszcze póki żyje nie kores-
pondowałem.

Ośmielał się więc zapytywać, o co się
Pana właściciel rozchodzi? Bo o wiele
cheść Pan zobaczyć tamte 200 złotych, to
zapominaj Pan o tego z powodu przedzi-
swoje ucho Pan zobaczysz.

Trzeba zrozumieć, że żyjemy w cięż-
kie kryzysowe czasy i że niema gorszej
nędzy od niema pieniędzy. To Pan masz
jeszcze śmiałość przychodzić do mnie się
apomnieć o gotówkę? Kto to zrobi takie
rzeczy? Tylko ostatniego sortu nachal-
nik.

Z tego powodu mam zaszczyt upra-
szać o niezwłoczne zaprzestanie zawracać
mnie głowę, z powodu nie chcę rozmawiać
z osobnika, który jest łobuz, dziki czło-
wiek i typiczny idjot.

I wogóle się mi zdaje, że wartoby by
to zamknąć kogoś do domu wariatów.
Pan się domyśla, kto nato zasługuje?

Salomon Rakower.

Pan Fajgenblat poczuł się mocno ura-
żony powyższym listem i zaskarżył pana Ra-
kowera do sądu.

Ponieważ jednak na rozprawie pan Ra-
kower okazał list pana Fajgenblata, sąd
stwierdził wzajemność obelg i skarga od-
mów.

— Akademickie koło zagłębian w Po-
znaniu. Na zwozajnym walnym zebraniu
akademickiego koła zagłębian w Poznaniu
wybrano następujące władze koła: Zarząd:
prezes — Mordęja Mirosław, wiceprezes —
Dyryski Józef, sekretarz — Piasocka Anna,
skarbnik — Podstawski Anatol, członek —
Zakowska Zofia. Komisja rewizyjna: prze-
wodniczący — Stachura Roman, członko-
wie — Pietrzykówna Leokadja, Witten-
berg Gwido. Sąd koleżeński: przewodniczą-
cy — Maćkowski Zygmunt, członkowie —
Lisowski Jerzy i Żurek Władysław.

— Problem metali w Niemczech. Dnia
12 bm. o godz. 18.15 odbędzie się w gma-
chu syndykatu PHZ. w Katowicach, przy
ul. Lompy 14 odczyt inż. dr. Leonarda
Kranzowego pt.: „Problem metali w Niem-
czech”. Po odczycie odbędzie się dyskusja
oraz herbatka koleżeńska.

— Kurs kandydacki legjonu mło-
dych w Sosnowcu. Jutro o godzinie 18 roz-
pocznie się nowy kurs kandydacki w lo-
kalu własnym przy ul. Nowej 49 (szkoła pow-
szeczna).

— Zebranie sprawozdawcze związku
nauczycieli w Sosnowcu. Walne zebranie
sprawozdawcze ogniska sosnowieckiego
związku nauczycielstwa polskiego odle-
dzie się dnia 20 bm. w I terminie o godz.
17.30 w II terminie o godz. 18 w Sosnow-
cu, w lokalu własnym przy ul. Dębli-
skiej 13.

Porządek dzienny zebrania jest nastę-
pujący: odczytanie protokołu, referaty ak-
tualne, sprawozdania, dyskusja nad spra-
wozdaniami, wybory nowych władz.

— Walne zebranie LOPP. w Będzinie.
Dnia 20 bm. o godz. 6 wiecz. w lokalu wła-
snym przy ul. Sączewskiego nr. 13 w Bę-
dzinie odbędzie się nadzwyczajne zebranie
członków obwodu powiatowego LOPP.

— Organizacyjne zebranie ligi odrodze-
nia gosp. Polski. W lokalu związku podofi-
rów rezerwy w Strzemieszycach odbyło się
organizacyjne zebranie ligi odrodzenia go-
spodarczego Polski.

Do zarządu zostali wybrani: S. Przy-
bylski — prezes, J. Dławichowski — sekre-
tarz, J. Sieciecki — skarbnik, L. Paszkow-
ski, T. Gondek i Z. Wiśniewski.

Do komisji rewizyjnej pp.: A. Strzel-
czyk — przewodniczący, J. Salwa i Palka.

Z Zawiercia

(z) Z zarządu miejskiego. Pod przewodnictwem wiceprezydenta p. W. Góralczyka odbyło się onegdaj posiedzenie kolegium zarządu miejskiego, na którym omówiono i załatwiono cały szereg spraw natury gospodarczo - samorządowej. Następnie rozpoczęto debaty nad budżetem na rok 1936-1937. W najbliższych dniach odbędzie się posiedzenie, poświęcone wyłącznie sprawom budżetu.

(z) Z życia związku podoficerów rezerwy. W tych dniach miejscowy związek podoficerów rezerwy rozpoczął pracę według specjalnie opracowanego programu zajęć na okres zimowy. Program ten przewiduje wieczorem każdej soboty zbiórki, na których prócz zajęć PW. i WF. wygłaszane będą pogadanki na aktualne tematy. W tych dniach odbyła się pierwsza tego rodzaju pogadanka, na której dr. M. Ostern wygłosił referat z zakresu higieny ciała i niektórych chorób zakaźnych. Doskonale omawianego referatu dr. Ostern wysłuchał zebrany z wielkim zainteresowaniem. Zarząd zarządził rejestrację wszystkich członków. Rejestracja trwać będzie od 10 do 31 bm. każdy dzień od godziny 18 do 20. Do rejestracji winni zgłaszać się członkowie z książeczkami wojskowymi.

(z) Krwawe porachunki osobiste w Miłaczowie. Ulica Piłsudskiego w Miłaczowie była onegdajszego wieczoru miejscem krwawych porachunków osobistych, jakie rozegrały się pomiędzy Flakiem Stanisławem, a Eugeniuszem Zgodą, mieszkańcami Miłaczowa. Zgoda od pewnego już czasu żył nienawistnie do Flaka, którego spotkał onegdajszego wieczoru na ulicy Piłsudskiego. Po ostrej wymianie słów w ręku Zgody zabłysnął nóż, którym przebił Flaka, zadając mu cios w okolice serca. Gdy ranny Flak osunął się na ziemię — Zgoda zbiegł. Pierwszej pomocy udzielił rannemu dr. Melcer z Myszkowa, który jednocześnie orzekł, że Flak doznał przebiecia płucnej. Flaka przewieziono na kurację do szpitala, zaś Zgodę aresztowano.

(z) Sekwestratora bić nie wolno! Pesla i Szlama Krakowsy (brat i siostra), zamieszkał przy ul. Górnośląskiej nie należą do zbyt dobrych płatników i urząd skarbowy zmuszony był wysłać do nich swego sekwestratora p. Piotra Gawlikowskiego. W chwili, gdy sekwestrator przystąpił do swych przykrych czynności, Krakowsy najprzód zmyślali go, a następnie popili. Za czyn swój Krakowsy stanęli onegdaj przed sądem okręgowym w Sosnowcu, urzędującym obecnie na sesji wyjazdowej w Zawierciu. Sąd po przesłuchaniu świadków wydał wyrok, mocą którego Szlama Krakowski skazany został na 3 miesiące więzienia, zaś bardziej wojownicza jego siostra Pesla na 4 miesiące więzienia.

Na 32 tys. mieszkańców 20 tys. bez pracy

Ratujcie zawierckich nędzarzy. Składajcie ofary na dożywianie działwy szkolnej w Zawierciu

Onegdaj pod przewodnictwem wiceprezydenta p. W. Góralczyka odbyło się pierwsze organizacyjne zebranie sekcji zbiórkowej, zorganizowanej przy miejskim Komitecie funduszu pracy. W skład tej sekcji powołani zostali przedstawiciele wszystkich warstw społeczeństwa.

Na wstępie kierownik wydziału opieki społecznej p. S. Rajczyk zapoznał zebranych ze stanem bezrobocia na terenie miasta. Okazuje się, że na 32.000 mieszkańców — ilość bezrobotnych wynosi w tej chwili 20.000 osób, w tem 6.338 ludzi zdolnych do pracy.

Nie wszyscy jednak ci bezrobotni posiadają uprawnienia do korzystania z dobrodziejstwa doraźnej akcji żywnościowej, prowadzonej każdorazowo nie przez miejski komitet funduszu pracy. Takich szczęśliwców jest zaledwie 10.000 osób.

Pozostałe 10.000 bezrobotnych to nędzarze, którzy z różnych przyczyn nie posiadają uprawnień do korzystania z doraźnej akcji żywnościowej. Ci korzystają z dobroczynnej akcji społecznej, która, niestety, spowodowała brak na ten cel odpowiedniej ilości gotówki, ograniczona jest również do minimum. Ostatnio zaś około 1500 osób straciło uprawnienie do korzystania z doraźnej akcji żywnościowej. W obliczu zimy wielka ta 20.000 armia bezrobotnych znalazła się w sytuacji bez wyjścia: tembardziej, że pomoc ze strony funduszu pracy została znacznie zmniejszona. Bezrobotni popadają w coraz to w większą nędzę, potrzeba im butów, ubrań, ciepłej bielizny itp.

Działwa szkolna przedstawia istny obraz nędzy.

Dzieci bezrobotnych, to szkielety ludzkie, powleczone tylko skórą i lachmanami, nogi obute w potargane buciki. Pędzi to o głodzie do szkoły, by tam choć przez parę godzin posiedzieć w ciepłej sali szkolnej. W latach poprzednich najbardziej szkodliwa działalność szkolna kojarzyła się z bezpłatnym dożywianiem, prowadzonym przez miejski komitet funduszu bezrobocia.

Obecnie okazuje się, że potrzebnych funduszy na dożywianie działwy szkolnej miejski komitet funduszu pracy nie otrzymał.

W dyskusji nad zimą bezrobocia postanowiono przedewszystkiem za-

jąć się działwą szkolną, dla której w pierwszym rzędzie należałoby uruchomić dożywianie. O potrzebne na ten cel pieniądze sekcja zbiórkowa postanowiła zwrócić się do tych wszystkich, którzy pracują, a którzy nie mogą być obojętni na tę straszną nędzę bezrobotnych i wymierzoną armię małych nędzarzy. Całe tutejsze społeczeństwo zrozumieć musi potrzebę dobrze zorganizowanej samopomocy. Zrozumieli to już w pierwszym rzędzie przedstawiciele tego społeczeństwa, którzy obecni byli na onegdajszym zebraniu sekcji zbiórkowej, a którzy podjęli uchwały, mocą których całe społeczeństwo winno się dobrowolnie opodatkować na przeciąg 4 miesięcy.

Do akcji ofiarnej wezwany został świat pracy, przemysł, handel, rzemiosło, wolne zawody a wreszcie i wszyscy miejscowi właściciele nieruchomości. W myśl powyższych uchwał skala dobrowolnego opodatkowania się na dożywianie działwy szkolnej ma wynosić: dla pracowników umysłowych pół procent od pensji netto, dla pracowników fizycznych zarabiających od 50 do 75 miesięcznie 10 gr., od 76 do 100 zł. 20 gr., ponad 100 zł. pół procent. Dla kupiectwa ustalono normy: dla wykupujących świadectwa przemysłowe II kategorii zł. 5 miesięcznie, III kat. 1 zł., IV kat. 50 gr., V kat. 20 gr., dla rzemieślników wykupujących świadectwa 7 kat. 5 zł. miesięcznie, 8 kategorii 1 zł. Składkę za okres 4 miesięcy zapłacić ma kupiectwo jednorazowo przy wykupywaniu świadectw w urzędzie skarbowym. Do przemysłu i właścicieli nieruchomości komitet zwrócił się o zadeklarowanie na ten cel jednorazowej sumy, lub pewnej określonej składki miesięcznej.

Przypuszczać należy, że tego rodzaju uchwała, podjęta przez sekcję zbiórkową spotka się z aprobatą całego tutejszego społeczeństwa.

Sprawą zbierania ofiar kierować będzie wydział wykonawczy, wybrany z pośród członków sekcji zbiórkowej. Skład wydziału wykonawczego stanowią: przewodniczący ks. kan. B. Wajzler, zastępca przew. dyr. B. Zawadzki, członkowie pp. dyr. Kasprzycki, sędzia M. Mierzwa, inż. E. Stoshan, B. Rakowski, J. Getel, E. Mijański i J. Kania.

Z Olkusza

(ol) Spowodu mgły samolot zaczął o strzechę domu. W dniu 9 bm. w godz. przed południowych miała miejsce katastrofa lotnicza w Szybach (pow. olkuski). Oto spowodu mgły samolot wojskowy z Krakowa zaczął o strzechę domu i upadł na pola.

Znajdujący się w samolocie pilot i obserwator odnieśli nieznaczne obrażenia i wstrząsu ogólnego. Samolot poważnie uszkodzony. Nazwisk pilota i obserwatora ustalić nie zdołano. Odjechali oni zaraz do Krakowa, przy aparacie zaś z polecenia sąłtysa, a następnie policji, postawiono wartę.

(ol) Wysilkami zamożniejszych obywateli. Obecna zima daje się już dotkliwie we znaki biedocie. Panie ze związku pracy obywat. kobiet, pod przewodnictwem opiekunki bezrobotnych, starościeiny Gliszczyskiej, spotkały się z szeregiem wypadków, gdzie w licznej rodzinie, jest tylko jedna para obuwi, a członkowie nie posiadają ubrań, ani bielizny. Aby przyjąć z pomocą tej warstwie ludności, zw. pr. obyw. kobiet podjął w tym tygodniu akcję zbiórki obuwi i odzieży wśród zamożniejszych obywateli m. Olkusza. Tam, gdzie się zwróci panie ze związku, powinny się otworzyć serca, niechaj ze skrzyń i schowków dary powędrują dla potrzebujących. Zbiórka odbędzie się w dniu 14 bm. Pomóżmy biednym!

(ol) 5.500 korey ziemniaków dla bezrobotnych. Rozdawnictwo ziemniaków bezrobotnym ukończono przed nastaniem mrazów. Ogółem pow. komitet funduszu pracy rozdał bezrobotnym na terenie powiatu 5.500 korey ziemniaków. W tej ilości 17 wagonów, jako ofiara rolnictwa pow. miechowskiego, gdzie na apel pow. komitetu funduszu pracy w Olkuszu gospodarze ziemniaczarskiej niezwłocznie przystąpili do zbiórki.

(ol) Na dożywianie. Poza stałym opodatkowaniem wszystkich funkcjonariuszów policji pow. olkuskiego na okres zimowy na prowadzenie dożywiania najbardziej potrzebnej działwy w Olkuszu przez „Rodzinę polską”, grupa amatorów członków „Rodziny” z Wolbromia, urządza tournée po powiecie ze sztuką Fredry: „Słaby panieński”. Całkowity dochód z tej imprezy przeznaczony jest na powyższy cel.

Należy dodać, że sztuka wyreżyserowana jest znakomicie przez komendanta pow. Wolbrom p. Hieronima Czyżewskiego i cieszy się wszędzie powodzeniem. „Słaby panieński” wystawiono już w Wolbromiu, Kluczkach i Bolesławiu.

Wbrew mniemaniu niektórych osób, z kuchni prowadzonej w Olkuszu przez „Rodzinę polską”, otrzymują obiad dzieci nie po policjantach, lecz najbardziej wyszukane po suterynach i poddaszach przez funkcjonariuszów policji.

SPRAWIEDLIWOŚĆ ZWYCIĘŻA!

110.

POWIEŚĆ.

XXIX.

Lucja zapłaciwszy należność, wróciła spiesząc do siebie, a w kwadrans spożywszy śniadanie, wzięła ostrożnie pakiet owinięty płótnem na zewnątrz, wsiadła w powóz jaki znalazła w pobliżu, rozkazując się wjechać do pałacu przy ulicy Murillo, według udzielonego adresu.

Córka Pawła Harmant była od kilku dni bardzo słaba. Napady kaszlu, rozrywającego jej piersi, stawały się częstszymi i uporczywie się prześladowały. Cierpienie to drażniło organizm dziewczęcia. Po gwałtownych atakach nerwowych, następowało osłabienie. Głęboki smutek Marję ogarniał natenczas, gorzko płakała sama nie wiedząc czego. Wtedy to stawała się łagodną, tliwą, uczuwającą litość dla nieszczęśliwych.

— Jestem bogatą — mówiła — powinnam dobrze czynić wokół siebie, tak... wiele dobrego uczynić powinnam, to ulgę przynieść mi może w cierpieniu!

Siedzącej w zadumie córce miljonera oznajmiono, iż jakaś młoda dziewczyna, przysłana ze szwalni, chce się z nią widzieć.

Marja wydała polecenie wpuszczenia przybyłej.

— Oż panno Lucjo — pytała wchodzącej żartobliwie — dokonałaś pani cudu, według słów pani Augusty?

— Staralam się — odpowiedziała szwaczka — wywiązać jak najlepiej z powierzzonej sobie roboty, niewiem wszelako, czy pani będziesz zadowolona?

— Przynosisz mi suknię już wykończoną?

— O! nie, przygotowana dopiero, radbym przymierzyć ją pani.

— Dobrze, ale czy oznaczyłaś, w jaki sposób spódnica i stanik mają być przyozdobione kwiatami?

— Oznaczyłam, natychmiast pani pokaże.

Tu szwaczka zdiawszy pokrycie rozłożyła suknię na kanapie.

— Ślicznie, precudnie — wołała

córka Pawła Harmant. Sposób jej przystrojenia jest nader oryginalnym.

— Ja to wymyśliłam — rzekła z naiwną dumą robotnica.

— Winszuję pani, szczerze winszuję. Masz gust wytworny.

Marja powoli odzyskiwała wesołość. Zniknęła bladeść jej twarzy, mimo, że drobny, suchy kaszel napastował jej nie przestawał.

— Biedne dziecko — myślała Lucja — ona rzeczywiście jest chorą.

I ta uboga dziewczyna całym sercem żalowała miljonerkę.

— Zaczniemy przymierzać więc — poczęła Marja.

— Jestem na rozkaz pani.

— Czy mam przywołać pokojówkę?

— To nie potrzebne, ja ją chętnie zastąpię.

Rozpoczęło się przymierzanie, owa tak ważna czynność znana dobrze naszym czytelnikom.

Marja pociągnięta sympatycznym wyrazem twarzy robotnicy zawiązała z nią rozmowę.

— Jak dawno pani pracujesz w składzie pani Augusty? — pytała.

— Od piętnastu miesięcy...

— Zdaje się, że ona panią bardzo lubi?

— W rzeczy samej okazuje mi wiele życzliwości.

— Wspominała mi kiedyś, iż żyła sobie, byś pani u niej zamieszkała?

— Tak jest, wolę jednak pracować u siebie.

— Mieszkasz zapewne przy rodzicach lub krewnych?

— Nie mam weale rodziny — Lucja smutno odrzekła.

— Jesteś więc sierotą?..

— Nie nie wiem. W pierwszym roku mojego życia oddana zostałam do przytulku dla niemowląt.

— Do przytulku dla porzuconych dzieci? — powtórzyła Marja.

— Tak pani.

— Zatem twój ojciec i matka opuścili cię?... ach! to okropne...

— Smutno w rzeczy samej — odpowiedziała dziewczyna — czuję, albowiem, iż kochałabym tliwie matkę. Nigdy jednakże na myśl mi nie przyszło zlorzeczyć jej za to.

Przyszły z wiekiem do zastanowienia, wytłumaczyłam sobie, iż ona nie była winna, że być może głód, nędza, zmusiły ją do tego postąpienia, nad którym zapewne wiele cierpiała.

— Masz słusność — odparła córka Pawła Harmant — chociaż co do mnie wołałabym umrzeć raczej z głodu, niżli rozłączyć się z dzieckiem. W tym wypadku matka twoja w części zasługuje, być może na uniewinnienie, lecz twój ojciec?..

— Mój ojciec może umarł... matka wdowa być mogła.

— To prawda.

— Zresztą — dodała Lucja — czyż mało znajduje się nieszczęśliwych, uwiedzionych dziewcząt, pozostawionych wraz z dzieckiem?..

d. c. n.

Koza zapora na drodze szczęścia

Zdarzył się jeszcze przed wojną wypadek w Polsce, że sprzedana na targu koza w momencie wymiany za nią trzy rublowe go papierka z rak do rąk, podskoczyła, chwyciła trzy ruble jak zielony lis i szybko zjadła. Oniemieli w pierwszej chwili sprzedawca i nabywca rzucili się ku kozie, lecz było za późno. Zielony paperek znikł w koźlim gardle. A ponieważ pierwszy dał już pieniądze, a drugi ich nie otrzymał, jeno koza schowała je do swego pugilaresu, wyłoniła się kwestja: do kogo koza należy? Wreszcie po targach, kłótni i interwencji znajomych, zapadła decyzja, aby kozę sprzedać komuś innemu i pieniądze przepić. Tak się też stało.

W mieście Hawanie na Kubie w tych dniach znalazła się badaj najdroższa koza, bo kosztująca ubogą rodzinę siedem tysięcy dolarów.

Nojaka Maria Escobar do Reyes, nie mając odrazu na cały bilet na loteryjnego krajowego, kupiła go częściami, aż wypłaciła całą sumę i stała się właścicielką 19 odcinków loterii. I ziszczało się jej pragnienie: na los padła wygrana w sumie siedem tysięcy dolarów. Uszczęśliwiona biegła do swej skrytki po bilet w 10 częściach. Biletu nie ma. Przeszukuje wokół, przetrząsa wszystko i — w tym momencie — spostrzega, jak już koza żuje spokojnie papierki i pochłania je z apetytem.

Zdarza się czasem komuś szczęście w nieszczęściu. W tym wypadku biedna kubańska miała nieszczęście w szczęściu. Pozostała jej nadal tylko koza.

Wiadomości radiowe

DETEKTORKI RADJOWE NA ŚMIETNIKACH.

We Francji, Anglii, a nawet w Niemczech znalazła ostatnio liczba „detektorów-wiczów”. Detektory wyrzucone do śmietnika. Procent ich wynosi od jednego do pięciu w stosunku do ogólnej liczby radjostuchaczy. A są już nawet kraje, gdzie „detektorowiczów” niema zupełnie, bo niema obecnie amatorów słuchania wyłącznie i tylko starych, a już całkiem niepraktycznym stał się zwłaszcza odbiór na słuchawki, w ilościowych rodzinach. Dziś do minuty wszędzie aparat lampowy, zbudowany razem z głośnikiem w jednej skrzynce: najczystszej, sprzęt ozdobny i najpożyteczniejszy w domu. W obecnej fazie rozwoju techniki radiowej już dwulampowe aparaty dają rezultaty, o jakich dawniej nie marzyli posiadacze czterech i pięciu lampówek. W bogatej, jubileuszowej serji na dziesięciolecie fabryki i radjofonji w Polsce, „Elektrik” jest sześć typów aparatów: od dwulampówki, do superheterodyny, dla której niema kresu możliwości. Lecz już na dwulampowym odbiorniku „złapać” można i Berlin, Moskwę, Pragę, Wiedeń, Budapeszt, Londyn i wiele stacji zagranicznych i swoich, polskich.

I ten odbiór słyszy jednocześnie cała rodzina. Nikt nie jest przywiązany sznurkiem słuchawek do miejsca. Podróż po Europie w możliwościach każdego.

PRZYRÓST ABONENTÓW POLSKIEGO RADJA.

W ostatnich miesiącach liczba abonentów Polskiego Radja powiększa się stale i znacznie. Comiesięczny przyrost można określić liczbą mniej więcej 24.000. Dokładnie w ostatnich miesiącach cyfra abonentów przedstawia się następująco: na dzień 1.10 — 417.964, zaś na 1.11 — 435.863.

AMERYKAŃSKIE CYFRY.

Radjo amerykańskie zatrudnia stale 32.000 osób.

48 procent ludności w Ameryce posiada samochody, a 35 procent radjo — odbiorniki.

Obecnie w Stanach Zjednoczonych postępują naprzód prace wstępne nad budowaniem rozgłośni o mocy 100 kw.

NAUKA JAZDY AUTOMOBILOWEJ PRZY POMOCY RADJA.

W Irlandji, w m. Ulster wprowadzono kurs kierowania samochodem przy pomocy radja. Rzecz polega na tem, że po paru lekcjach, w których uczniowie zapoznają się z zasadami i teorią, uczeń siada sam do auta, nauczyciel zaś jedynie za nim nadaje, a zapomocą radja daje wskazówki uczniowi, zaopatrzonemu w odbiornik i głośnik.

Podobno w ten sposób uczniowie znacznie szybciej opanowują kierownicę.

Ostatnie chwile ś. p. Marszałka Piłsudskiego

Dwie fatalne daty: 25 kwietnia i 12 maja 1935 r.

Gen. Sławoj Składkowski ma wydać niebawem książkę p. t. „Strzępy meldunków”.

Przytaczamy poniżej omówienie ciekawego ustępu książki wydrukowanego w „Gazecie Polskiej” a omawiającego szczegóły rozwoju choroby i ostatnich chwil ś. p. Marszałka Piłsudskiego. Interesującym wysoce szczegółem jest fakt, uwidoczniiony przez gen. Składkowskiego, że dopiero 25 kwietnia została rozpoznana istotna choroba ś. p. Marszałka.

Marszałek w ostatnich czasach źle wyglądał — opowiada gen. Sławoj Składkowski. — Po ostatnim powrocie z Wilna z imieniem w marcu 1935, stan sił jego pogorszył się znacznie. Z trudem zdołano skłonić go do poddania się badaniu lekarskiemu. Po kilkakrotnej odmowie przyjęcia go, gen. Roupert zameldował się wreszcie u Komendanta i otrzymał zezwolenie na sprowadzenie lekarza z Wiednia. Lekarz miał przyjechać jeszcze przed Wielkanocą, lecz Marszałek zdecydował, że chciałby mieć jeszcze „spokojne” święta w gronie rodziny. Kilkakrotnie wyjeżdżał jeszcze autem do Sulejówki. Wraciał jednak coraz bardziej osłabiony. Wielkanoc spędził w Belwederze.

PIERWSZE BADANIE PROF. WENCKENBACHA

Zaraz po świętach 24 kwietnia przyjechał z Wiednia prof. Wenckenbach i zgłosił się popołudniu z gen. Roupertem do Belwederu. Komendant jednak nie przyjął go, wyznaczając

badanie nazajutrz na godzinę 8-mą rano w gmachu Inspektoratu. Nie chciał bowiem sprowadzić do Belwederu lekarzy i choroby. Istotnie nazajutrz Marszałek przyjął prof. Wenckenbacha z gen. Roupertem i dr. Mozołowskim. Badanie trwało godzinę. Przyrzekł podporządkować się radom i wskazówkom lekarzy. Kiedy na chwilę wyszedł prof. Wenckenbach z gen. Roupertem, ten ostatni był — według relacji gen. Sławoj Składkowskiego — błąd jak śmierć. Prof. Wenckenbach oświadczył gen. Składkowskiemu, że zdanie swe do zdrowia Marszałka będzie mógł wypowiedzieć po odbyciu konsylium.

Znow znalazli się lekarze w sąsiednich pokojach. Przez otwarte drzwi słychać było ciężki oddech i postękiwanie chorego. W pewnym momencie Komendant zaczął kaszleć, poczem zachłapał się i krzyknął głośno: „Adjutant!”

WYROK ŚMIERCI

Nadbiegł kpt. Lepecki i znikł w otwartych drzwiach sypialni. Za chwilę gen. Roupert wezwał gen. Składkowskiego do pokoju narad lekarzy. W drzwiach chwytą go za rękę i mówią: — Usłyszysz zaraz wyrok śmierci. Wołec lekarzy prof. Wenckenbacha mówią:

— Niestety, rozpoznanie moje brzmi: Rak wątroby nie nadający się do operacji. A ponieważ rak wątroby pierwotny jest bardzo rzadki, więc przypuszczam rak żołądka z przerzutami do wątroby.

„Chcę być kaczką, wilkiem, gołębiem”

Osobliwa ankieta jednego z pism francuskich

Nie należy dziś do rzeczy przyjemnych być człowiekiem. Przypuśćmy, że wierzy Pan (Pani) w pośmiertną wędrówkę dusz, w jakie zwierzę chciałby Pan (Pani) zmienić po śmierci?

Śliczne pytanie, prawda? I wielkie chęć zmartwienia i kłopoty mają ludzie, którzy sobie tak rzeczowe, istotne, poważne pytania stawiają.

— Ach ci amerykanie — westchnie ktoś, przeczytawszy pierwsze dwa zdania. Ale ów ktoś pomylił się i to pomylił się gruntownie.

Pytanie to nie frapuje naszych braci na drugiej półkuli, interesuje ono znacznie bliższych nas ludzi. Pytanie to rozszło się jedno z pism francuskich w formie ankiety całemu szeregowi obywateli w Paryżu i na prowincji francuskiej.

Na to frapujące, tętniące aktualnością i zainteresowaniem chwili bieżącej, pytanie, posypało się z miejsca bardzo dużo odpowiedzi.

Odpowiedzi te są niezmiernie interesujące, nie ze względu na treść, jaką zawierają, ale ze względu na ogromnie poważny, pozbawiony najzupełniej zmysłu humoru ton, ton rzeczowej, śmiertelnej stuprocentowej powagi.

Oto parę tych odpowiedzi:

— Czem chciałbym być po śmierci? Najchętniej kaczką. Imponuje mi spokój i równowaga duchowa tego stworzenia.

— Nie chciałbym być żadnym domowym zwierzęciem, odczuwałbym ogromny brak wolności, wiem przecież, jak są traktowane przez człowieka zwierzęta domowe.

— Marzę o tem, żeby być wilkiem. Boję się wprowadzić trochę nocowania pod gołym niebem i wpływ dzikich pogód, ale myślę, że potrafię się do tego przyzwyczaić.

— Chcę zostać gołębiem. Imponuje mi łagodność tego ptaka.

I tak dalej i tak dalej. Odpowiedzi napłynęły bardzo dużo. I wszystkie utrzymane w tym samym tonie śmiertelnej powagi, zaprzeczającej przecież przysłowiowemu już poczuciu humoru i komizmu francuzów.

Naprawdę chciałoby się zapisać:

— Czy nie macie już, moi mili, nie lepszego do roboty i czy nie macie naprawdę większych kłopotów, trosk i zmartwień, jak tylko to, czy... zostać po śmierci wilkiem, czy gołębiem?..

„Nie wysyłać piłkarzy na Olimpiadę”

Ciekawe uchwały walnego zgromadzenia „Wisły”

W ub. niedzielę odbyło się w Krakowie walne zebranie TS. Wisła, na którym zapadło szereg ciekawych uchwał.

W związku z aktualnymi zagadnieniami świata piłkarskiego w Polsce wyłoniła się ożywiona dyskusja, w wyniku której Walne Zebranie, stwierdzając postępujący upadek sportu piłkarskiego w Polsce i pragnąc zwrócić uwagę całej Polski na łudzenie w szukaniu dróg naprawy, uchwało jednomyślnie następujące rezolucje, zgłoszone przez b. prezesa Dembińskiego:

„Tow. Sport Wisła domaga się niezwłocznego zniesienia zakazu należenia młodzieży szkolnej do klubów sportowych”.

„W trosce o byt najpoważniejszych klubów sportowych, Walne Zebranie za-

strzega się kategorycznie przeciw istnieniu projektu organizowania drużyn piłkarskich, jako reprezentacji okregowych, celem wyeliminowania z nich reprezentacji państwowej”.

„Uznając, że koszt ekspedycji drużyny piłkarskiej na olimpiadę 1936 r. będzie niewspółmiernie wysokie w stosunku do ewentualnych sukcesów i propagandy sportu polskiego na forum międzynarodowym wyraża Walne Zebranie głębokie przekonanie, że dotychczasowe zamierzenia zostaną zrewidowane i cofnięte”.

Walne Zebranie poleca zarządowi odpowiednio naświetlić powyższe rezolucje i przedstawić w obszernym memoriale miarodajnym czynnikom i władzom oraz wszystkim klubom sportowym.

Gen. Składkowski zapytał wiedeńskiego uczonego, czy rozpoznanie swoje uważa za ostateczne, gdyż musi o niem zawiadomić szefa rządu i p. Prezydenta Rzplitej.

— Niestety, mojem zdaniem trzeba to zrobić. Przyjmuję całą odpowiedzialność za moje rozpoznanie. Poza tem nie mogę w swych przewidywaniach wykluczyć również nagłej katastrofy, czyli niespodziewanej śmierci.

Wszystcy lekarze umówili się wówczas, iż nie ukrywają przed opiją poważnego stanu zdrowia p. Marszałka, zatrzymując jako tajemnicę samo rozpoznanie nowotworu. Nazajutrz profesor wiedeński jeszcze raz zbadał p. Marszałka i jeszcze raz potwierdził swe rozpoznanie, które było wyrokiem śmierci.

— Liczyliśmy dni i godziny życia Komendanta — pisze gen. Składkowski — od chwili wydania wyroku śmierci przez wezwanego na jego rozkaz z Wiednia prof. Wenckenbacha. Nie można było mieć żadnych złudzeń, gdy na Wielkiego Czwolika przyszła choroba tak potężna, że medycyna współczesna jest wobec niej bezsilna.

Z G O N.

W sobotę 11 maja wystąpił krwotok ustami, który bardzo osłabił Komendanta. — W niedzielę 12 maja o godzinie 6-tej popołudniu gen. Roupert telefonował z Belwederu do gen. Składkowskiego:

Jest źle, tętno słabe, bardzo przyspieszone.

Gen. Składkowski udał się natychmiast do Belwederu. W adjutanturze prócz oficerów służbowych byli generalowie Roupert i Wieniawa - Długoszowski. Komendant przytomny błogo sławił ręką dzieci, protestował w czasie uklucia ramienia przez doktora przy zastrzyku do żyły. Dr. Stefanowski pojechał po księdza Kornilowicza. Gen. Wieniawa z gen. Roupertem podchodzi do łóżka Komendanta. General Składkowski telefonuje do premiera Sławka, do gen. Kasprzyckiego i poleca zawiadomić b. premiera Prystora, będącego poza Warszawą. Premier Sławek zjawia się na chwilę i widząc rozpaczliwą sytuację, odjeżdża do prezydium Rady ministrów. — Przybywa gen. Kasprzycki, a za nim dr. Stefanowski z ks. Kornilowiczem. Wchodzi do sypialni Komendanta. Za chwilę wchodzi tam i gen. Składkowski.

Na łóżku leży Komendant z zamkniętymi oczyma, ciężko oddechając. Pani Marszałkówna z córkami kłęczy przy łóżku, trzymając rękę umierającego. W nogach łóżka stoi modlący się ks. Kornilowicz. Dr. Mozołowski nachylił się nad Komendantem po prawej stronie łóżka. Marszałek ma oczy ciągle zamknięte. Twarz jego wychudła, jest piękna i spokojna. Słychać tylko świszczący oddech Komendanta i modły księdza, udzielającego Ostatniego Namaszczenia. W pewnej chwili Marszałek zachłystuje się i oddech jego ustaje. Dr. Mozołowski robi ruch, jakby chciał jeszcze Komendanta ratować. Ale za chwilę ręce jego opadają bezsilnie.

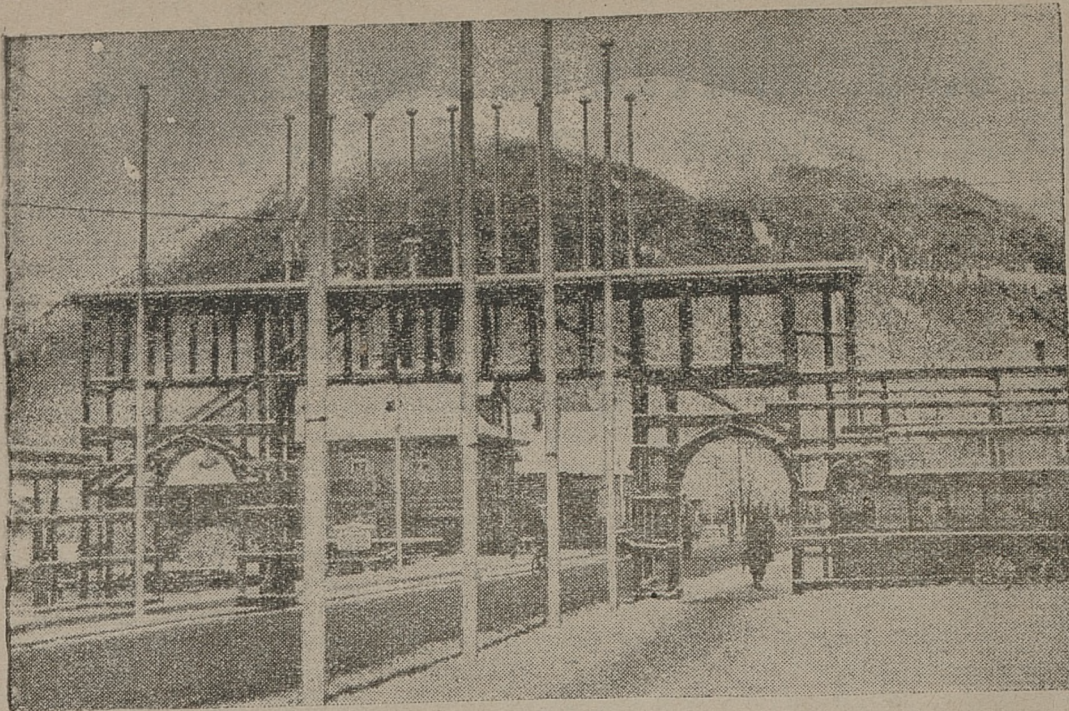
To już śmierć. Kłękają wszyscy. Tylko adjutant, mający służbę, stoi na baczność. Jest godzina 8.45 wieczorem. 12 maja 1935 roku, trzeciej nocy, dzieli po Wielkiej Nocy...

DALSZE ZABIEGI O ZNIESIENIE PODATKU OD SIEDZENIA W RESTAURACJACH.

Delegacja centrali stow. restauratorów, interwenjowała w ministerjum opieki społecznej w sprawie dalszego pobierania w zakładach restauracyjnych t. zw. podatku od siedzenia (50 gr. od każdego konsumenta po godz. 24).

Delegacja wysunęła pewne propozycje, które pozwoliłyby na całkowite zniesienie podatku. Obecnie propozycje te będą przedłożone w ministerjum skarbu.

Od 6 do 16 lutego 1936 trwać będą zimowe igrzyska olimpijskie w Garmisch — Partenkirchen (Niemcy). Na zdjęciu budująca się brama wjazdowa z masztami na sztandary narodowe.

ZE SPORTU

KONFERENCJA KLUBÓW ZAGŁĘBIOWSKICH W BĘDZINIE.

W związku z walnym zebraniem podokręgu Zagłębia (15 bm.) odbędzie się w dniu 12 bm. o godz. 19-ej w lokalu Hako-chu w Będzinie przy ul. Kollataja 45, konferencja przedstawicieli klubów piłkarskich z całego Zagłębia.

Na zebraniu omówione zostaną aktualne zagadnienia świata piłkarskiego Zagłębia.

Organizatorzy proszą kluby o wysłanie na konferencję swych przedstawicieli.

Jak się dowiadujemy, prezes CKS. p. Segno wymieniany jest w sferach sportowych, jako kandydat na stanowisko prezesa podokręgu zagłębiowskiego.

WIKŁE ZWYCIĘSTWO PIĘŚCIARZY SŁASKA.

W dniu 11 bm. w Krakowie międzyokręgowy turniej bokserski Śląsk — Kraków, zakończony zwycięstwem Śląska w stosunku 9:1. Drużyna krakowska wystąpiła w osłabionym składzie bez niedysponowanego Chrostka. Mieczysławskiego i Macha.

Wynik przedstawiają się następująco.

W wadze muszej — Mrozek (Śl.) znokautował Kandla, w koguciej — Nowakowski (Śl.) zremisował ze Szczerkiem, w piórkowej — Matuszczyk (Śl.) zremisował z Wnkiem, w lekkiej — Wiechula (Śl.) znokautował Goldflusa, w półśredniej — Gburski (Śl.) zwyciężył na punkty Panzera, w średniej — Kolonko (K) wygrał walkowerem spowodu braku przeciwnika, w półciężkiej — Kolonko (Śl.) zremisował z Pienążkiem, w ciężkiej — Stankiewicz (K) zmusił Jasulka do poddania się.

Odpowiedzi redakcji

- A. S., Będzin — Nie zamieścimy.
Stały Czytelnik, Sosnowiec — Otrzyma Pan w Magistracie.
F. Górski, Sosnowiec — Nie skorzystamy.
Sobkiewicz, Sosnowiec — Sprawdzić Pan może w każdym banku, lub w urzędzie skarbowym.
Cukiernik, Olkusz — Sprawa osebista, nie umiścimy.
M. W., Będzin — Nie skorzystamy.
St. Kr., Sosnowiec — Do druku się nie nadaje.
L. Kl., Dąbrowa — Dobry, lecz dla nas za długi, drukować nie będziemy.
Mieszkaniec kolonji „Bór” — Sprawę o której Pan pisze poruszamy.
A. K., Sosnowiec — Zameldować policję, Czytelnik „Expresu Zagłębia”, Będzin — Najlepiej poinformuje Pana „Orbis”.
Z. W., Będzin — Skargę może Pani skierować do Generalnej Dyrekcji Loterii w Warszawie.
J. Gierasimowicz, Sosnowiec — Wywody Pańskie zupełnie słuszne i ciekawe, nie stety, artykuł za długi, drukować go nie będziemy.
Z. W., Czeladź — Nieaktualne.
S. K-ski, Dąbrowa — Warszawa, Uniwersytet im. marsz. Piłsudskiego.

REPREZENTACJA HOKEJOWA POLSKI NA MECZ Z NIEMCAMI W HAMBURGU.

Kapitan PZHL, prok. Kulej ustalił następujący skład drużyny, która wyjedzie do Hamburga w dniach 21 i 22 bm. na turniej hokejowy.

Stogowski (Przeździecki), Ludwiczak, Sokołowski I. Pierwszy atak tworzyć będą napastnicy Cracovii: Marchewczyk, Wołkowski, Kowalski; drugi zaś: Głowacki, Zieliński i Król.

Na rezerwowego obrońcę wyznaczono Kasprzaka, a napastnikiem rezerwowym będzie Studnicki.

KRONIKA

× Polski ZGS, tworzy międzynarodową federację. Polski związek gier sportowych otrzymał od międzynarodowej federacji koszykówki doniosłą misję stworzenia międzynarodowej federacji siatkówki. Zarząd pol. zw. gier sportowych korzystając z pobytu w Warszawie znanego niemieckiego działacza sportowego dr. von Halta, który jest wiceprezesem międzynarodowej federacji piłki ręcznej, odbył z nim konferencję, podczas której zastano wiano się nad sprawą misji powierzonej Polsce.

Wstępne prace PZGS już poczynił. Do federacji zgłosiło się narazie 12 związków państwowych.

× Ping — pong. Drużyna OMP. (Koszelew) pokonała w ping — pongu! hawcerską drużynę zagłębiowską z Dąbrowy w stosunku 4:3.

N. Sosnowiec — Wypowiada Pan zbyt radykalne poglądy, drukować nie będziemy.

Stały Czytelnik, Będzin — Poinformuje Pana najlepiej izba przemysłowo-handlowa w Sosnowcu.

Prenumeratorka, Wojkowice Kom. — 1) Spisu szkół nie posiadamy, 2) Dobrze, 3) Nie wiemy, 4) Amnestja ma być wkrótce ogłoszona, 5) Takich instytucji nie znamy.

A. St-ski, Zawiercie — Umieścimy w najbliższych dniach.

„Pracownik umysłowy”, Zabkowice — Od 1 stycznia 1936 r.

M. Zar., Kielce — W Krakowie, lub Warszawie.

Al. Belusiak, Klimontów — Rozważania słuszne, temat ten już był u nas poruszany, drukować nie będziemy.

A. C. Golonóg — Zalać Pan w filii „Expresu Zagłębia” w Dąbrowie ul. 3 maja.

B. Chm., Będzin — Obowiązku niema, zależy tylko od Pańskiej dobrej woli.

Polecamy Gaja

POLSKA PRZYPRAWA DO ZUP, KOSTKI BULJONOWE, wykwintny smak, niskie ceny. Magister Gaj i S-ka, Poznań, St. Rynek 31.

Wygodę, oszczędność i czystość
możemy osiągnąć, używając wyłącznie
Elektryczności w gospodarstwie domowym

KINO

ZAGŁĘBIE

Czy biała kobieta ma prawo kochać mężczyznę innej rasy?
odpowie na to wielki dramat egzotyczny p. t.

Szanghaj

W rol. gł. **Charles Boyer** najwybitniejszy gwiazdor filmowy

Loretta Yong niezapomniana Berengaria z „Wypraw Krzyżowych”

Nadprogram: Najnowsze tygodniki Pata i Paramountu

KINO

Palace

Marta Eggerth

w operetce FR. LEHARA

DZIEWCZĘ z BUDAPESZTU

KINO

EDEN

ROMANTYZM i CZAR! GROZA i STRACH! SMIECH i WESOŁOŚĆ!

Wyspa Skarbów

Wallace Beery i Jackie Cooper, oczarują Was i porwają najpiękniejszą opowieścią, która wzruszy wszystkich młode serca od pięćdziesięciu lat.

NADPROGRAM: Tygodnik Pata

Początek seansów o 4.15, 6, 7.45, 9.30

Z wiosną rozpocznie budowę własnego domu, składając od dziś swe oszczędności w **KOMUNALNEJ KASIE OSZCZĘDNOŚCI** pow. Zawierciańskiego w Zawierciu.

Ofiary

Jutro jako w drugą bolesną rocznicę śmierci nigdy niezapomnianej najukochańszej Matki naszej, składa na Dom Starców przy ul. Chmielnej 7, Szymon Rudawer lekarz dentyista zł. 5.

Ogłoszenie

Polski Komitet Funduszu Pracy w Sosnowie ogłasza przetarg ofertowy na dostawę dla bezrobotnych (w drobnych ilościach) artykułów żywnościowych, a mianowicie: cukier, fasole, kasze, mąkę pszenną i słoninę. Wymienione artykuły będą wydawane bezpośrednio bezrobotnym według dyspozycji Komitetu. Bliższych informacji co do warunków dostawy udzieli Biuro Komitetu — Ratusz — Wydział Opieki Społecznej, gdzie należy składać oferty z podaniem próbek i cen, do dnia 13 b. m. do godziny 13-ej. Sosnowiec, dnia 10 grudnia 1935 r. Przewodniczący Komitetu H. Alnstaedt.

KUPNO I SPRZEDAŻ

KUPIĘ maszynę do cięcia papieru. Oferty do „Expresu” pod „Drukarnia”.

Singera

specjalne maszyny plisówki, merzyarskie, okrętki, dziurkarki, kompletne urządzenie motorowe do wyrobu bielizny okazjonalnie poleca: „Secondhandmachine” Katowice, Gliwicka 24. Przyjmujemy Pożyczkę Narodową.

ZGUBIONE DOKUMENTY

ZGUBIONO portfel zawierający 2 weksle: jeden na 300 złotych, drugi na 62 złote, wystawca Władysław Bałtrysiewicz, który się unieważnia. Łaskawy znalazca zwrócić za wynagrodzeniem filja „Expresu” Będzin.

WOJNOWSKI WŁADYSŁAW zgubił książeczkę wojskową wydaną przez PKU. Sosnowiec.

SZEWczyk MARJA zgubiła dowód koleżowy Nr. 48901, wydany przez dyrekcję kolei w Warszawie.

ROŻNE

POSIADAM zamożne partie dyskretnie kojarze szybko, za kojarzenie liczne pozostawiania. Napisz skrzynka pocztowa Nr. 7 Będzin „Swat”.

DROBNE OGŁOSZENIA

W „Expresie Zagłębia” mają zawsze niezawodny skutek.

DROBNE OGŁOSZENIA

POSADY I PRACE

PANIENKA inteligentna potrzebna do dziecka. Sosnowiec, Prz. Mościckiego 11, Cukiernia.

PRZYJME robotnice do wyrobu skarpet na maszynie ręczne. Oferty pozostawić w administracji pod „Pracą”.